

BLADET FRA MUNNEN: Om vann og barn

Under denne overskriften inviterer redaksjonskomiteen mennesker med meninger og tilknytning til vannfagene til å presentere aktuelle hjertesaker. Denne gangen er det Arne Tollan, mangeårig nøkkelmedarbeider i NVE og medlem av redaksjonskomiteen for VANN, som får ordet:

Det er noe eget med barn og vann. Hvem har ikke laget små demninger av snø når smeltevannet om våren renner i veier og gater? Eller lekt med et vannhjul i bekken? Eller gjort som Ole Brumm og sett hvor lang tid en trepinne bruker fra oppsiden av brua til nedsiden? Vannet vekker undring og nysgjerrighet, hos barn og ungdom, som hos voksne.

Kan vi, bokstavelig talt, *kanalisere* undringen over vannet til beste for fremtidig vannforskning? Slipper vi til, også i vannsektoren, den kreativitet og de visjoner som ungdom antas å ha? Burde vi ta særlige hensyn til barn og ungdom i vår forvaltning av vannressurser?

Begrepet *"bærekraftig utvikling"* har i snart 25 år vært et grunnbegrep i samfunnsdebatten. Det oppfattes som en utvikling som ivaretar dagens behov *uten å ødelegge mulighetene for kommende generasjoner til å dekke sine behov*. Når det gjelder bruk og vern av vann er bærekraft ingen selvfølge. Fra egen erfaring står en opplevelse i Tunisia i minnet: Ved

besøk på en jordbruksskole ble jeg vist hvordan det lokale grunnvannet ble pumpet opp for vanning av grønnsaker og frukttrær. Det førte til, fikk jeg vite, at grunnvannsspeilet sank en halv meter i året. På mitt spørsmål om hvordan man ville håndtere en slik klart ikke-bærekraftig vannbruk, trakk skolemannen på skuldrene og svarte at første prioritet var å ta vare på dagens levende befolkning. "Senere generasjoner får finne sine egne løsninger."

Er Norge vesensforskjellig fra Tunisia? Jo da, vi har høyere nedbør og mindre avhengighet av grunnvannsforsyning og irrigasjon. Men mange av våre inngrep i og nær vann og vassdrag er i praksis lite reversible (urbanisering, dammer, forurensing av grunnvann) og gjennomføres kanskje uten at *"kommende generasjoners behov"* alltid står i sentrum.

Hvordan kan vår ungdom bli varige brukere og vernere av vårt lands vannressurser? *Utdanning* er et selvsagt grunnlag. Jeg vil tro at læreplaner og

-bøker vil ha godt av en gjennomgang av det vannfaglige innholdet. Det er ellers mitt inntrykk at norsk skole og høyere utdanningssteder legger stor vekt på bevaring av miljø- og ressursverdier. Et tiltak som *Norsk juniorvannpris*, som også støttes av Norsk vannforening, er et eksempel. Det er min erfaring som jury-medlem at energisk skoleungdom på vgs-nivå og engasjerte naturfaglærere er en fantastisk kombinasjon, som hvert år imponerer med innsiktsfull vannforskning om høyst relevante vannfaglige emner. Jeg håper mange av de unge vannforskerne bevarer engasjementet

for miljø- og ressursvern og finner veien til vannfaglige yrker.

Når så skjer, bør de unge vannekspertene møtes av engasjerte arbeidsgivere og kolleger. Gode mekanismer er for eksempel arbeidsgivers støtte til videreutdanning og kollegers medvirkning til et aktivt foreningsliv. Et godt eksempel er etter min mening foreningen "VA yngre", som tar hånd om vannforsynings- og avløpssektorens "ungdom" under 40 år. Vi har i det hele tatt mange muligheter for å ta vare på overskudd og engasjement hos unge vannvenner. Bruk dem og skap nye!